

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 10

6. března 2022

Cena: 10 Kč

Slavnostní otevření kaple na HTF UK

Slavnostní liturgii byla v pondělí 21. února na Husitské teologické fakultě UK otevřena dlouho očekávaná kaple, která bude od nynějška sloužit především k různým bohoslužbám studentů, soukromé či společné modlitbě, ztišení, ale i rozmlouvání a sdílení.

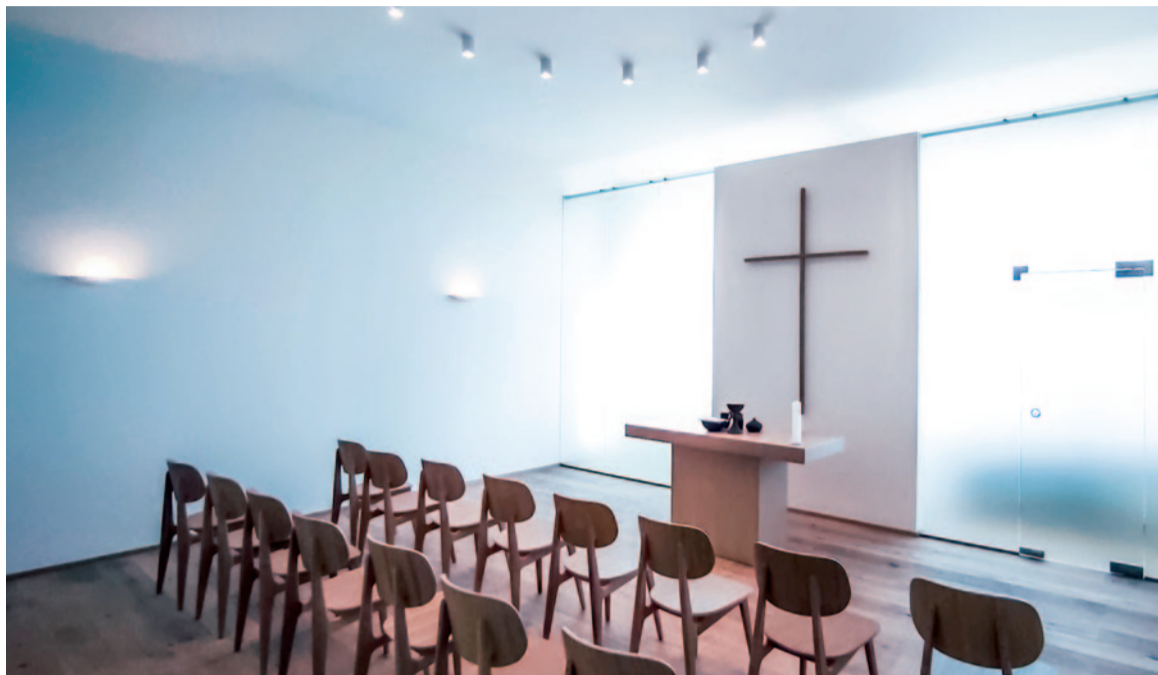
V rámci liturgie vysluhované Filipem Sedlákem a Pavlem Kolářem zazněla v osobitěm, světlém a úsporně zařízeném prostoru slova děkanky fakulty Kamily Veveřkové s přáním, aby se kaple stala tak jako kaple Betlémská místem rozmlouvání o Bohu, „domem chleba pro všechny toužící“, místem, kde je hledána Boží pravda: „*Ne dokončit, ale pokračovat v reformaci hlav a srdcí a tak měnit a proměnit svět.*“ Podobně patriarcha naší církve Tomáš Butta vyzdvihl spojitost kaple a univerzity a její hlubokou tradici, propojení a prolínání světa lidské vzdělanosti a učení se se světem víry a duchovního života.

O ekumenickém charakteru kaple na naší fakultě nemůže být pochyb a při našem setkání jej zdůraznil mj. pražský pravoslavný arcibiskup Michal a ve své upřímně inspirující promluvě také jedna ze studentek fakulty, Terezie Remencová: „*Sešli jsme se při otevření kaple. Nejenom svěcení hmotného prostoru, ale žehnání všem osobám, které do něj kdy vskočí. Kaple by tedy dle názvu této akce měla zůstat otevřená. A to zvláště na půdě fakulty, na které se setkávají lidé různých spiritualit, názorů, životních stylů. Podobně jako se pocestní setkávají na křižovatkách našich silnic za „asistence“ v naší krajině tak četných Božích muk, budou se lidské příběhy a cesty odehrávat také okolo tohoto místa...*“

Dobře vystihla také další specifika fakulty: „*Věřím, že naše fakulta má uprostřed velkého univerzitního kolosu výhodu díky tomu, jak si vzhledem ke svému zaměření můžeme dovolit klást důraz na společensví. Na jakém základu je postavena? Naše obory se netýkají jenom pozorování a nezávislého popisování okolních jevů, ale zasahují nás osobně. Nutí nás přehodnocovat smýšlení, často nám nedávají spát, staví nás před životně nepřijemné otázky, vystavují nás teologickým problémům, jako je například teodicea, mezináboženský dialog, transformace role církve v dnešním světě, problém lidského utrpení, evropská sekularizace. A taková témata jsou příliš náročná na to, aby je každý z nás nesl sám. Proto není od věci se sdílet. A naopak někdy s nabytým poznáním zůstat o samotě, třeba právě v hluku vlastních myšlenek uprostřed ticha školní kaple, která je jen malými vrátky do onoho chrámu duše...*“

Ať se kaple brzy stane přirozenou součástí života školy a ať je její jednoduchý milý prostor požehnáním každému, kdo sem za účelem duchovního osvěžení vejde, přeje

redakce

O nové kapli s děkankou HTF UK

▪ **Kdy se myšlenka kaple na naší Husitské teologické fakultě zrodila – bylo to již v dobách, kdy fakulta prostory na Zelené lišce v Praze 4 získala, nebo až později? A od koho vlastně vzešla, byli to samotní studenti či někdo z profesorů?**

Do budovy jsme se přestěhovali v roce 1998, postupně bylo nutné prostory přizpůsobit standardům, které jsou na vysokých školách běžné. Pobožnosti se pro zájemce konaly od samého počátku v některé třídě, většinou v levém křídle. Nutnost zvláštního bohoslužebného prostoru byla pocíťována od počátku – a to jak studenty, tak vyučujícími. A také jsme to museli plánovat, neboť k tomu, aby byla kaple důstojná a zapadala architektonicky do památkově chráněného objektu, bylo nutné najít dostatek prostředků. Šetrně jsme rekonstruovali interiéry, pořídili vybavení IT pro moderní výuku (což byla priorita), zařízení knihovny a ze strany majitele objektu došlo i na fasádu, zateplení objektu a nyní se staví dva výtahy, které budou v dohledné době zprovozněny. Na kapli jsme nezapomněli, nyní byl tento projekt realizován. Chci vyjádřit dík všem, kteří se na tom podíleli.

▪ **Kde se kaple vlastně nachází, je přímo součástí budovy?**

Kaple je ve druhém patře hlavní budovy a je všem dobře dostupná. Byla vybudována uvnitř a z vnějšího pohledu není nijak vidět. To ani nebylo jinak možné. V prostorách, kde je, byla dříve školní třída (před rokem 1998), později depozitář knihovny.

▪ **Vzhledem k mnoha různým oborům, které se na fakultě dají studovat, například judaistika, jak je kaple koncipována, pokud jde o křesťanské symboly?** Naše fakulta je otevřená všem, nicméně je to fakulta primárně teologická. To je vyjádřeno tím, že vpředu je

umístěn kříž, velmi dobře výtvarně provedený. Jiné symboly zde nejsou. V dnešní době náboženské tolerance to považujeme za normální. Vůbec to nevylučuje, aby sem přicházeli k meditaci a soustředění myslí i ti, kdo hledají nebo se ke křesťanství nehlásí.

▪ **Bude kaple otevřena studentům permanentně, a tak k dispozici třeba pro individuální ztišení, meditaci či jde o využití pro konkrétní příležitosti, zejm. bohoslužbu?**

Není ještě přesně určeno, jak bude „provoz“ v kapli regulován. Domnívám se osobně, že by měla být otevřena stále, aby každý mohl kdykoliv vstoupit. Má to samozřejmě svá rizika, která duchovní dobře znají. Jistě se zde budou konat i pravidelné pobožnosti a bohoslužby při konkrétních příležitostech. Podobný prostor nám dlouhodobě chyběl.

▪ **Podílí se architekt kaple také na jiných prostorách fakulty?**

Pan architekt MgA. David Töpfer patří do studia (architektonické a projekční kanceláře) „dacasa architekti“, patříci do České komory architektů. Příležitostně s ním spolupracujeme. Tento projekt je však doposud největší, který pro nás dělal. Základní strategií studia je úzká spolupráce s klientem. Dílo, které vytvořil, mluví samo za sebe. Je ideově citlivé, přesně současně zapadá do celkového architektonického rámce budovy. Rozhodně s ním chceme spolupracovat i nadále.

Architekt kaple David Töpfer

Děkujeme za rozhovor redakce

Vidiš něco?

Ježíš rád uzdravoval dotykem. Jednou k němu přivedli slepce. Dotkl se jeho oči a zeptal se ho: „Vidiš něco?“ On mu odpověděl: „Vidím lidi - vypadají jako stromy.“ Kdybychom tento příběh z Markova evangelia četli povrchně, mohli bychom si pomyslet, že Ježíšovi to vyšlo až na druhý pokus, pak už nevidomý člověk opravdu prohlédl a viděl všechno jasně a zřetelně. Jenže - zdráhám se uvěřit, že Ježíš by dělal „pokusy na lidech“, zkoušel si na slepci z města Betsaidy léčebné metody a čekal, která zabere. Co když výrok o „stromech s lidskou tváří“ svědčí o nahlédnutí - či spíše chvilkovém zhlédnutí - pravdivé skutečnosti, která je běžnému zraku skryta? Možná, že Ježíš otevřel slepému průzor do světa „za zrakem“.

Šest staletí před Ježíšem řekl prorok Jeremiáš: „Požehnan buď muž, který doufá v Hospodina, který důvěřuje Hospodinu. Bude jako strom zasazený u vody, své kořeny zapustil u vodního toku, nezakusí přicházející žár. Jeho listí je zelené, v roce sucha se ničeho neobává, nepřestává nést plody.“ Lidé se opravdu podobají stromům. Jenže jakým? Takovým, co se zelenají a plodí? Naplňuje se Jeremiášovo proroctví? Kéž by! Je tu však i varovné znamení.

Za minulého režimu, bylo mi sotva deset roků, mě rodiče brávali na výlety do Krušných hor. Na úbočích kopců se rozkládaly lesy plné suchých smrků, zničených kyselými dešti. Smutný pohled. Ale ještě smutnější je pohled na vysušené lidi, smrtelně vážné, neschopné radovat se a děkovat, odmítající přijmout svěží proud živé vody, která by v jejich srdcích otevřela „pramen vyvěrající k životu věčnému“, o němž hovoří Ježíš.

Naštěstí mi bylo dáno spatřit i docela jiné stromy. Na pouti do Svaté země jsem v Getsemanské zahradě v Jeruzalémě obdivoval prastaré olivovníky, z nichž některé si ještě pamatují Božího Syna v lidském těle. Vkládal jsem prsty do zvrásněných záhybů tlusté popraskané kůry a představoval si, že na stejná místa kladl ruce i sám Ježíš, když se zde v zahradě modlil. Tyto stromy dosud vydávají plody, neuschly, zelenají se. Neboť se jich dotkla uzdravující, láskyplná, živá Přítomnost. Zůstávají v ní, těší se z jejího světla, vnímají, že je prozařuje a vždycky tomu tak bude, neboť Bůh dává „svému slunci svítit na zlé i dobré a dešť posílá na spravedlivé i nespravedlivé“. Takže každý máme šanci. Pro každého je naděje. I já mohu být stromem, který chodí, stromem s lidskou tváří. Mohu se stát zázrakem. A stanu se jím, když si uvědomím, že jím už jsem!

Lukáš Bujna

Věřme biblickému poselství

Vzpomínám si na jedno z mnohých setkání se známým starozákonníkem, profesorem Janem Hellerem, v době, kdy vyšla jeho knížka *Bůh sestupující*. „*Je souhrnem celé mé teologie a možná tak trochu odkazem, protože už se nechystám psát nic velkého a systematického,*“ řekl mi o ní. A v závěru pronesl zajímavou úvahu, související s naším hledáním v současnosti: „*My všichni asi jsme moderní lidé, kteří nedokázali tak nějak snadno a rychle, leckdy s pomocí autosugesce, vstoupit do takových neotřesitelně blahých jistot, které možná byly v minulosti leckterým lidem dostupnější. My jsme uzlíček nedověry, ne-li nevěry. Vim, (a teď to řeknu s apoštolem Pavlem) moje nedověra Boží věrnost nevyprazdňuje. Nebo řečeno ještě ostřeji: všechno moje vnitřní selhávání nedokáže zabránit Bohu Všemohoucímu, aby si mě užíval, jak on sám chce, navzdory mým možnostem a možná i navzdory mým vlastním kolísajícím předsevzetím. Čili to ‚navzdory‘ jako výraz distance mezi mou nemožností a Božími možnostmi. To je jádro, které mne drží hezky při zemi. A vždycky znovu mně otevírá brány naděje, že z toho všeho, co jsem tu pokazil, zpackal a pořád kazím a patlám, si přeje jen Pán Bůh ve své veliké milosti může udělat něco smysluplného a užitečného.*“

Uvědomila jsem si, jak se takto chápaný pojem „navzdory“ dokáže stát závažným a inspirativním postojem, který pro nás může být podnětem, jiskrou, jež oživí naše duchovní hledání. Prožíváme pnutí v duši a uvědomujeme si, že spása je univerzální. Cítíme dění ve svém srdci, uvědomujeme si existenciální jistotu. Můžeme nechat spát své ego.

Dokážeme však být vděční, že nás Pán s láskou uvádí na cestu? Hospodin nás miluje a učinil vše, abychom se mohli setkat s Kristem. Posiluje nás vědomí, že jsme tady pro Spasitele a on je tu pro nás. Biblická zvěst je oním naším kompasem.

Měli bychom měnit okolnosti svého bytí, stále pracovat na své křesťanské totožnosti. Veďme s radostí život kontemplativní i aktivní. To patří k sobě, na obojím záleží. Každá milost a pomoc, které se nám od Boha dostává, vyrůstá ze skutečnosti, z Ježíšova kříže a oběti. Vše se rozhodlo v té hodině, kdy řekl: „Dokonáno jest.“

Víra má být doprovázena skutkem, akcí. Jdu tam, kde má víra může být naplněna. Svědectví o poslání je obsaženo v Bibli. Kristus přijímá naše pokání a uvádí naše kroky na cestu života.

Žijme ve vzájemnosti s bližními a ve světle lásky. Buďme jako ty moudré družičky a udržujeme plamen lampy, plamen víry. Nedbalost a vlažnost se nevyplácí. Mějme lásku a úctu k ženichovi a ke své bytostné úloze. Dostaneme životní energii a jen v ní se ocitáme nablízku Spasiteli. Ježíš je zde, ale je očím skryt. Je nepředmětný a přítom osobní. Zve nás do domova svého a našeho Otce. Uvádí nás do nového bytí, do nové existence. Naznačuje nám, co máme činit sobě ke spáse.

My všichni, kdo jsme Ježíšovi přátelé, prožíváme rozpoznání a plnost, šíří a hloubku, věrnost a oddanost a nepropadáme marnostem světa.

Tušíme, že odpovědnost je plodem lásky a moudrosti. Chceme být naplnění radostí, rovnováhou, mít vnitřní klid. Hodnotově zakotvení si máme připomínat tradiční hodnoty. Víme, že je-li něco z nebe seslané, nemá se to proplývat.

Olga Nytrová

Z kazatelského plánu

1. neděle postní

Až mě bude volat, odpovím mu, v soužení s ním budu, ubráním ho, obdařím ho slávou, dlouhých let dopřeji mu do sytosti. (Žalm 91,15-16)

První čtení: Deuteronomium 26,1-11

Tužby postní:

2. Abychom svého Pána v tichosti a pokoře následovali, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom svědectvím svého života vítězství Dobra, Pravdy a Krásy napomáhali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože Vykupiteli, děkujeme ti, že si nás třibiš a ukazuješ nám cestu svých příkázání. Dej, ať nepodléháme pokušení a naopak ať činíme skutky křesťanského života! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Římanům 10,8b-13

Evangelium: Lukáš 4,1-13

Verš k obětování: Žalm 25,10

Verš k požehnání: Deuteronomium 8,3b

Modlitba k požehnání:

Bože Vykupiteli, odstraňuj z našeho církevního společenství veškerou přetvářku a malicherné spory a posvěcuj naše duše, ať se přimknou k pravé zbožnosti! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 82, 235, 236, 179

Paní

Cestou domů z práce tramvají bedlivě sleduji čas. To abych věděl, zda mi můj příměstský autobus ujede, či ne. Když nestihám, mám další variantu. Mohu popojet o dvě stanice dále a zkusit cestu přes letiště. Je trošku delší, ale

především na podzim a v zimě je to lepší, než někde mrznout. Jednoho dne, právě když jsem nestíhal, popojel jsem a nastoupil do autobusu směr letiště. Vše probíhalo normálně, až do výstupu na Terminálu 2. Zde jsem musel počkat na můj finální bus. Při výstupu jsem si všiml, že se mnou vystoupila také jedna stará paní. Zavazadla nemá, co na dvojce asi může chtít, uvažoval jsem v duchu. Paní zamířila ke vchodu do Terminálu 2. Pak začala telefonovat. Asi na někoho čeká, napadlo mě. Zastavila se. Otočila se a vykročila zpět k zastávce. Opět telefonovala. Začala vypadat zmateně. Otáčela se na místě a občas něco řekla do mobilu. Venku se stmívalo. Zbývalo asi 10 minut do příjezdu mého autobusu. Za chvíli mi to jede, mám se do toho plést? Na dohled nikdo nebyl. Ale přece ji tu tak nenechám? Paní přestala telefonovat a tvářila se sklesle. Padlo rozhodnutí. Vykročil jsem k ní, pozdravil a zeptal se jí, zda mohu nějak pomoci. „No, já jsem se nějak ztratila, měla jsem jet na letiště. Ale tady to nějak nemohu najít,“ řekla paní. „Na letišti jste, přímo u Terminálu 2,“ snažil jsem se ji uklidnit. „Oni mně něco říkali, ale já jim moc nerozumím, počkejte,“ řekla a vytáhla mobil a zavolala na nějaké číslo. Někdo se ozval na druhé straně. S nadějí v očích mi podala mobil. Představuji se a poslouchám. „Dobrý večer, ztratila se nám klientka, nemůžeme ji najít, teď je někde..., někde,“ sděluje mi ženský hlas z druhé strany. „My jsme přímo u Terminálu 2 na zastávce autobusu,“ snažím se vyjasnit situaci. „Jak se k vám dostaneme?“ ptám se. „No to musíte dál, jak jede autobus,“ pokračuje ženský hlas. No jo, autobus, ale některé jezdí rovně a jiné doleva, uvažoval jsem. „Jako na další zastávku?“ ptám se nejistě. „Ne, ne. Víte, kde je celnice?“ ptá se ve vzrůstajícím zoufalství hlas z druhé strany. To tedy nevím, říkám si v duchu, protože zásilky k proclení nám vždy odbavovala nějaká firma a pak je dovezl kurýr. „Víte kde je tu semafor? Ten je přímo u nás,“ ozval se znovu hlas. „Tak to asi vím, je to cestou, když se vyjíždí ven,“ říkám s předtuchou vítězství. „Jo, jo, to je ono,“ pookřál hlas v mobilu. Stará paní vše odevzdaně sleduje a já sleduji, jak mi odjíždí autobus. Příští možná pojedou za hodinu. „Máte nějakou reklamu na budově?,“ ptám se systematicky. „Máme, svítící nápis Airport Business Center,“ pokračuje hlas v mobilu. „Dobře, ale já tu nic takového nevidím. Počkejte, zkusím popojít,“ navrhuji vstřícně. Popošel jsem a náhle se nápis vynořil. „Tak už to vidím,“ zajásal jsem. „A jak dál, až tam budeme? Ano, dovnitř, dobře a hned eskalátorem do prvního patra. Ano, stačí paní jen poslat na eskalátor. Nahoře budete čekat vy a převezmete si ji. Perfektní, za chvíli jsme tam,“ ukončuji hovor, paní vracím telefon. „Nebojte se, je to kousek, dojdou tam s vámi,“ snažím se starou paní povzbudit. Vyrážíme. Nejdou rychle, aby mi paní stačila. V klidu dojdeme do vstupního vestibulu budovy. Před námi jsou eskalátory. Přemýšlím, poslat na eskalátor, to se řekne, ale co když ještě nahoře nikdo nebude nebo se nějak minou? Ne, ne, paní jsem si dovedl až sem, tak ji také osobně předám. Vyjíždíme eskalátorem vzhůru. Vynořuje se první patro a také žena, které patřil onen hlas v mobilu. Že je to ona, poznávám z jejího radostného výrazu, když nás spatřila. „Moc vám děkuji,“ říká na přivítanou. „Není zač, hlavně když to dobře dopadlo,“ snažím se odlehčit situaci. Stará paní, která se teprve teď trochu vzpomíná, mi začíná vroucně děkovat. Loučím se s oběma a klesám k východu. Vychutnávám si pocit vítězství. Rychle se však vracím do reality. No a teď co já? Kdy mi to asi jede? Jelikož tudy moc nejezdím a ve své paměti nemám uchovaná data dalších spojů, tak lovím mobil, hledám spoj a přemýšlím, kdy asi dnes dorazím domů. Na displeji naskočily údaje. Neuvěřitelné! Jede to za pět minut ze zastávky vpravo za rohem. Bohu díky!

Co dodat více? Nořím se do tmy a zrychlují krok. Za chvíli již sedím v autobuse a uháním k domovu. Někdy zkrátka ten první krok na pomoc druhému musíme udělat my a nečekat, až jej udělá on. Protože se může stát, že jej neudělá nikdy.

Petr Vopálka

Nad Písmem

Dokážeme říct jasně a zřetelně Ne? (L 4,1-13)

Vážené sestry, vážení bratři, pokoj vám!

Ježíš plný Ducha svatého odchází na poušť, kde tráví čtyřicet dní.

Jednalo se o přípravu na veřejné působení, na vystoupení s úkolem, který na Ježíše čekal. Byl tam sám, jen v kontaktu se svým nebeským Otcem. Když uběhlo oněch čtyřicet dní, dostavil se ďábel se svými třemi pokusy. Vybízí Ježíše, aby využil svou moc k vlastnímu nasyčení, nabízí mu vládu nad světem výměnou za to, že se mu Ježíš bude klanět. Nakonec nutí Ježíše, aby učinil pokus s připraveností andělů, kteří by ho měli chytit, když by se vrhnul ze střechy chrámu.

Zajímavé jsou Ježíšovy reakce. Nepoužívá složité náboženské fráze, nevyhání pokušitele pomocí nějakých tajných slov, zaklínadel, neuvrhá ho do hlubin nebo tak něco. Ježíš klidně, bez zbytečných slov a gest ďábla odmítá. Cituje z Písma stručně a jasně. Říká zkrátka jednoduše a vytrvale ďáblovi své Ne! A ten posléze, když vidí, že jsou

jeho pokusy marné, odchází s nepořízenou.

Můžeme si říct, že to se to Ježíšovi odmítalo všechna pokušení, když je to Boží Syn. Ale Ježíš si na poušti zakusil své lidství až na dřeň a byl možná na pokraji fyzických sil. V takovém stavu bývá lidské rozhodování nejisté a nespolehlivé. Ježíš však obstál, protože je pravý Boží Syn. Ale i my se nazýváme Božími dětmi, nebo ne?

Nechci nás stavět na roveň Ježíšovi, to by byla doslova do nebe volající troufalost, ale pokud se ho snažíme následovat, máme na jeho životě podíl a jsme tedy vybaveni k tomu, abychom (mimo jiné) dokázali pokušiteli odolat.

Hezky se to píše nebo říká, ale mnohé životní zkušenosti praví, že lidé jsou náchylní pokušení podlehnout. Týká se to i lidí opravdově a upřímně věřících. Čím to je?

Myslím, že hlavní zákeřnost pokušení spočívá v tom, že si vůbec nevšimneme, že se jedná o dílo pokušitele. Zkrátka a jednoduše tu

nástrahu přehlédneme. A co je horší, často přehlédneme i to, že jsme se chytili.

Další věcí je podcenění. V jedné písni autor zpívá, že „jsou věci jako nutný zlo a věci jako vyšší cíle“. V zájmu vyšších cílů dopustíme malé zlo. No a v tu chvíli je průšvih na světě.

S pomocí našeho Spasitele Ježíše bychom se tedy měli celoživotně učit říkat svůdci, který na nás číhá: „Ne, v žádném případě, s tebou já se nebudím.“

Není to snadné. Někdy je to dokonce neuvěřitelně těžké. Je to ale možné. Potřebujeme k tomu sílu, kterou nacházíme v Písmu, v rozhovorech s Pánem a ve společenství bratří a sester. Nebo by to tak alespoň mělo být. A je ještě jedna věc, kterou pokušitel nemůže vystát, a to je láska.

Láska k Bohu i k lidem, láska dávaná i přijímaná, přítomná všude tam, kde je opravdová a věrná Kristova Církev. Amen.

Vladislav Pek

Náš Otče, prosíme, hlídej nás, abychom měli stále otevřené oči i uši,

abychom uměli rozeznávat, co je dobré a tobě milé.

A dávej nám také otevřená srdce, abychom byli dobrými zvěstovateli tvého Evangelia. Amen.

Olga Nytrová

Vlak Života

Za svévoli se vždycky platí
Než člověk najde své koleje
tolik výhybek
černých jíz
zrušených stanic a opuštěných zastávek
zchátralých nádraží
A přece jakási skrytá naděje
nás znovu volá na cestu
nasedáme do vlaku
dalšího životního období

Paul Fort

Kdyby všichni chlapi světa

Kdyby se všechny holky světa rozhodly jednou za ruce vzít,
mohly by celé širé moře svým tancem pěkně obkroužit.
Kdyby se všichni chlapi světa rozhodli námořníky být,
mohli by přes vody oceánu pěkný most z bárek postavit.
Aby tak jednou všichni lidé celý svět mohli obtančit.
Kdyby se všichni chlapi světa rozhodli jednou za ruce vzít.

Kdyby si všichni chlapi světa řekli, že budou kamarádi,
o naději i smutek by se vzájemně chtěli podělit,
kdyby si řekli, že mají se rádi, že chtějí ruku v ruce jít,
šťěstí by na sebe nedalo čekat.

Francouzské balady 1912
(úryvek z básně)

Kdyby

Kdyby to všechno bylo jinak. Muži by odmítli jít do války zabíjet jiné muže, ženy a děti, prostě by řekli: NE! Ženy by je v tom podpořily. A udělaly by to rády. S nadšením. Řekly by majitelům továren: Nebudeme vyrábět zbraně! Ani střelné, ani chemické, ani biologické, ani atomové. Prostě NE! A nebylo by k tomu třeba násilí, jen přijmout to rozhodnutí a neustoupit.

Představte si oddíl vojáků, kteří řeknou: Nebudeme střílet! Všichni. To je podmínkou. Možná, že velící důstojník vytáhne revolver a začne jim vyhrožovat. Možná, že se pokusí zastřelit jednoho z těch vzbouřenců. Možná, že jej i zastřelí. Ale než stačí vystřelit podruhé, ti druzí jej odzbrojí a jeho zbraň zničí. Ten důstojník povolá na pomoc jiný oddíl vojáků, ale ten udělá totéž a odmítne střílet na své kamarády.

Dělníci ve zbrojkách zastaví výrobu zbraní a ty už dříve vyrobené rozeberou a roztaví. Technici a inženýři zničí všechnu dokumentaci k jejich výzkumu a výrobě a přestanou věřit těm, kdo by jim tvrdili, že se na ně chystají vtrhnout lidé ze sousední země, kteří jim chtějí všechno ukrást.

Protože už nebudou žádné sousední země, budou jen dobří sousedé. A všichni lidé, i ti na opačném konci světa, udělají totéž. Kluci se přestanou prát a holky se přestanou pomlouvat. Muži přestanou s násilnostmi a ženy dělat si schválnosti. Hádat se budou dál, to ano. Protože všichni nemohou mít na všechno stejný názor. Hádat se budou dál, přit se a dohadovat, i nadávat si asi budou, ale přestanou si ubližovat. V každém člověku je kus agresivity, v někom méně a v někom víc. Takové nás příroda udělala. Ale můžeme ji v sobě potlačit, můžeme přestat jeden druhému ubližovat, můžeme odmítnout se mstít.

Lidé se asi budou dál hádat, ale nebudou se bít, protože v každém z nás je i dobrá vůle. V někom je jí méně a v někom víc. Vůle k míru a k pochopení starostí jiných lidí. Vůle k odpuštění, které přináší úlevu oběma stranám. Vůle milovat. Je v nás i sobectví, ale i proti němu se můžeme bránit, můžeme nad ním zvítězit. Můžeme se snažit zahnat do kouta své vše požírající Já. Zvítězit nad sebou je první krok k lásce k ostatním.

Ne, všichni lidé se asi nebudou mít rádi, ale nemusí se ani nenávidět, nemusí si vzájemně škodit, nemusí se radovat z neúspěchu a z trápení těch druhých. Můžeme si to zakázat, můžeme se přimět podat pomocnou ruku každému, kdo ji potřebuje, i tomu, kdo ji odstrkuje. Každý, kdo chce, může odplácet zlo dobrem. Přinejhorším mlčením. Ale nikdy ne zlem. Zakázat si nenávisť. Protože chtít to, je v moci každého. Kdo chce, ten může, praví lidové přísloví. A má pravdu.

Když budeme všichni chtít, nastane ráj na zemi. A kdo by nechtěl žít v ráji? Bez násilí, bez ponižování, bez ústrků?

Je to v naší moci. Stačí chtít. Chtít mír a lásku mezi lidmi. Začít sám se sebou a vytrvat. Nejlépe hned, všichni a současně.

A v tom je ta potíž.

Jana Boxbergerová
Praha, podzim 2020

Prečo môže náboženstvo vyvolávať násilie?

Pokračování z minulého čísla

Podobne ako väčšina náboženských tradícií je aj hinduizmus schopný zahrňať v sebe stanoviská násilné aj nenásilné. Už dávno pred tým, ako sa sikhizmus v šestnástom storočí stal samostatnou náboženskou tradíciou, vo védskych dobách starovekej Indie dvíhali vtedajší bojovníci svoje hlasy k bohom a žiadali ich, aby sa zúčastnili ich bojov a poskytl im božskú pomoc zaručujúcu víťazstvo. Sila bohov bola živo znázorňovaná mýtickými príbehmi plnými najrôznejších násilných stretnutí a krvavých aktov pomsty. Ako sa indické náboženské tradície rozvíjali, obrazy vojny v nich pretrvávali. Známe eposy Mahábhárate a Rámájana obsahujú veľkolepé popisy vojen a bitiek. Krišnova pamätihodná kážeň Bhagavadgíta je v Mahábhárate zaznamenaná ako prednášaná priamo na bojovnom poli. Bhagavadgíta uvádza niekoľko dôvodov, prečo je zabíjanie vo vojne prípustné, a patrí medzi nich aj argument, podľa ktorého dušu nikdy opravdivo zabiť nie je možné – „kto zabíja, nezabíja; kto je zabitý, nie je zabitý“...

M. Gándhí, rovnako ako mnoho iných moderných hinduistov váziacich si Bhagavadgítu, považoval násilie, o ktorom sa v nej hovorí, len za alegorické a súdil, že má zobrazovať konflikt medzi dobrom a zlom. Gándhí, ktorý sám hlásal nenásilie, však uznával, že z tohoto všeobecného pravidla môžu existovať výnimky v prípadoch, kedy sa malým násilným strategickým aktom zabráni väčšiemu násiliu, hovorí Juergensmeyer. Väčšina predstaviteľov hinduistického nacionalizmu sa však v otázke, či hinduistické náboženstvo predpisuje nenásilie, s Gándhím nezhodovala. Hinduistická Národná vlastenecká organizácia (Raštriya Swajamsevak Sangh) zahájila výcvik polovojenských jednotiek na obranu hinduistickej kultúry už v dvadsiatych rokoch dvadsiateho storočia...

Logika náboženského násilia: kozmická vojna

Obrazy nadprirodzenej vojny sa v prostredí náboženského aktivizmu objavujú znovu a znovu. Poskytujú obsah aj témy, ktoré sú vyjadrované veľkolepými scenármi skrývajúcimi sa v pozadí verejného predstavovania násilia, ktorého sme v súčasnosti svedkami. V mnohých prípadoch nie sú nijako nové. Patria k dedičstvu náboženských tradícií siahajúcich až do staroveku a v posvätných textoch ich možno nájsť vo veľkom počte. Vojnové obrazy tohto druhu sa označujú za „kozmicke“, pretože svoj predmet znázorňujú v takpovediac nadživotnej veľkosti. Evokujú slávne bitky legendárnej minulosti a rozprávajú o metafyzických konfliktoch medzi dobrom a zlom. Koncepty kozmickej vojny sú síce vo svojej podstate osobné, ale zároveň je možné preložiť ich aj do jazyka spoločnosti. V konečnom dôsledku však ľudskú skúsenosť prekračujú. Tým, čo robí náboženské násilie zvlášť brutálnym a neústupným, je skutočnosť, že tí, ktorí sa ho dopúšťajú, využívajú náboženské obrazy nadprirodzeného zápasu – kozmickej vojny – pre potreby svetských, politických stretnutí. Náboženský terorizmus

teda neslúži len ako taktický prostriedok, ktorý sa uplatňuje v rámci nejakej všeobecnej politickej stratégie, ale aj ako pripomienka oveľa všeobecnejšieho duchovného stretnutia, vysvetľuje Juergensmeyer. Keď sa pozrieme na koncepciu vojny podrobnejšie, ocitneme sa tvárou v tvár idey opozície dvoch protikladov, ktoré sa odohrávajú v prakticky absolútnom merítku. Nejde už len o názorový rozpor a dokonca ani o zápolenie so súperom. Napokon vyjadrovanie a rozhodovanie sporov nebýva obyčajne bojom nijako podstatne urýchľované. Z vojny totiž vyplýva existencia zápasu „všetko alebo nič“.

Neočakáva sa, že by bolo možné uzavrieť akýkoľvek kompromis. Na takom postoji je nápadná zvlášť neotrasiteľnosť vlastného stanoviska a ochota brániť ho. Absolutizmus kozmickej vojny robí kompromis nepravdepodobným a každý, kto ponúka možnosť dohodnúť sa na nejakom riešení, býva odsúdený ako nepriateľ. V Palestíne napríklad prívrženci extrémneho náboženského stanoviska na oboch stranách zavrhnúť práčne vyjednaný kompromis, ktorý svojho času predložil Jicchak Rabin s Jásirom Arafátom. Juergensmeyer píše o jednom svojom rozhovore so židovským aktivistom Joe Lemerom, ktorý mu povedal: „Nič také ako spoložitie neexistuje“ a vysvetlil, že Biblia na Židov kladie požiadavku, aby sa zmocnili biblických území a žili na nich.

Staré náboženstvo v novej dobe?

Nie je možné prehliadnuť, že sa aj islam – podobne ako dávno predtým kresťanstvo – dostal do dvojakej krízy, typickej pre novovek: do krízy relevancie a identity. Obe krízy spolu komplementárne súvisia. Pretože čím viac sa tradičné náboženstvo vo všeobecne sekulárnej prítomnosti, ktorá je určovaná pre svet imanentnými hodnotami, normami a vzorcami konania, pokúša stať sa relevantným, o to hlbšie je vtáňované do krízy svojej identity. A naopak: Čím viac sa určité náboženstvo pokúša postulovať svoju identitu v tradičných rítoch, presvedčeniach viery alebo mravných predstavách, tým viac sa pre sekulárnu spoločnosť stáva irelevantné, vysvetľuje Hans Küng. Tak je možné pochopiť, že aj informovaní moslimovia stoja pred otázkou: Neznamená sekularizácia zrušenie moslimskej podstaty, zrušenie islamu samého?

To by politicky znamenalo stratu historickej kontinuity a kultúrnej identity islamských štátov. Keď toto nechcú, aká potom zostáva alternatíva? Dá sa vymyslieť a uskutočniť nejaká cesta medzi náboženskou reislamizáciou a protináboženskou či nenáboženskou sekularizáciou? V procese sekularizácie nejde ani tak o všeobecný úpadok a už vôbec nie o zánik, ale primárne o premenu funkcie náboženstva.

V spoločnosti, ktorá sa stávala stále komplexnejšia a diferencovanejšia, musela byť odmietnutá pôvodná identita náboženstva a spoločnosti – v prospech zásadného odlúčenia náboženstva od ostatných štruktúr a inštitúcií. V dôsledku diferenciácie (deľby práce)

Dokončení na str. 4

Rozdělení a smíření

To rozdělení, o kterém mluvím, je určitě mnohem širší, ale zůstaňme nejprve v naší zemi a u toho současného - „covidového“. Jsou lidé, kteří mají nedůvěru k vakcínám, někteří jenom k některým. Jsou lidé, kteří odmítají všechna opatření, jiní jen některá. Na druhé straně ti více ohrožení anebo ti, pro které pandemie znamenala i těžkou ztrátu v rodině či mezi přáteli, anebo mají trvalé následky po této nemoci, hledají, jak zabránit dalším ztrátám. K tomu různí odborníci mají různé názory, a to včetně vědců a lékařů. Ta dělicí čára se nevyhýbá ani společenstvím křesťanské církve, ani té naší. A tak občas někdo odmítá vakcíny, ale roušku o to víc nosí, jiný naopak odmítá to i to... V téhle situaci je pozice faráře občas náročná. Měl by zachovávat nařízená opatření a zároveň vést dialog s oběma stranami. Je dobré si v téhle situaci zachovat zdravý rozum, ale zároveň nikterak neohrožovat se životy a zdravím návštěvníků bohoslužeb a biblických hodin. Prosme o moudrost pro nás všechny. Kéž se navzájem chápeme a vycházíme si v lásce vstříc.

Ještě těžší situace nastává v současné vyhrcované mezinárodní situaci. Tam toho zdánlivě mnoho nezmůžeme. A přece máme jako křesťané být i zde strůjci pokoje. Jak se zpívá v jedné písničce, která vznikla v rudolfovském sboru: „My neseme zvěst, s velkou nadějí - mír pro celý svět. Je to zvěst od Krále, který vyhlásil, že zbraně musí zrezivět.“ Možná to zní naivně, ale je to pravdivé a v duchu evangelia.

S údivem a znepokojením sleduji občasné výroky na naší politické scéně o nutnosti tvrdého postoje a posílení vojenského odstrašení. Je to pro mě nepochopitelné zvláště u lidí, kteří se považují za křesťany. Být zásadoví, tvrdí a nesmlouvaví i za cenu možné atomové války mi připadá spíše hloupé než odvážné.

Jak příznačně a hrozivě i pro dnešní dobu zní rčení římského spisovatele Vegetia: „Kdo touží po míru, nechť připravuje válku.“ Na to krásně odpovídá autor Malého prince Antoine de Saint-Exupéry: „Vedu-li válku, abych dosáhl míru, vytvářím válku. Jestliže věřím v mír dosažený zbraní, pak zemřu, jakmile odzbrojím. Mír mohu nastolit, jen pokud ho sám vytvářím.“

Ježíš přinesl mír, mír blízkým i těm vzdáleným. Co jiného by měli přinášet jeho následovníci nežli mír a smíření? (fil)

Prečo môže náboženstvo vyvolávať násilie?

medzi rôznymi inštitúciami bolo náboženstvo oslobodené od druhoradých úloh a mohlo sa sústrediť na svoje prvoradé úlohy. Náboženstvo tým získalo iný sociálny význam a tiež novú individuálnu hodnotu. A práve to neznamená pre náboženstvo, či už pre kresťanstvo alebo islam, zánik, ale novú šancu, vysvetľuje Küng.

Pre náboženstvo v postmodernej paradigme nie je potrebná reštaurácia, ale transformácia, otvorená do budúcnosti: religiozita v sekularite. Medzi náboženskou reislamizáciou, málo otvorenou do budúcnosti, a protináboženskou alebo nenáboženskou sekularizáciou, rovnako málo otvorenou do budúcnosti, sa Küng prihovára za novú ekumenickú paradigmu sekularity pod náboženským horizontom. Teda nie anachronistický a beznádejný boj proti vede, technológii, priemyslu a pokroku. Ale veda, technológia a priemysel, nie však ako posledný zmysel, najvyššia hodnota. Pokrok nie ako falošný boh a pseudonáboženstvo.

Je isté, že v takej novej paradigme sa nezachovávajú všetky doterajšie funkcie tradičného náboženstva,

zrejme sa však zachovávajú jeho ústredné funkcie, ku ktorým patrí sprostredkovanie zmyslu, zdôvodňovanie noriem, vytváranie spoločnosti.

V prospech islamu, kresťanstva a svetového mieru by malo najväčší význam, keby sa znovu prebudené islamské sebedomie a pocit celosvetovej moslimskej solidarity nevyvíjali smerom k fundamentalistickému legalizmu, ale keby viedli k sebakritickej moslimskej reforme. Rovnako ako kresťanstvo ani islam nepotrebuje – potom ako sa presadili oslobodzovacie boje proti západnému kolonializmu – ani len novú orientáciu bez spoločenských dôsledkov, ani len vonkajšie prispôbovanie západnému duchu doby, ani len lepšie hospodárske a sociálne postavenie. Islam rovnako ako kresťanstvo potrebuje komplexnú duchovnú obnovu, v ktorej by sa náboženský a teologicky založený etos mohol stať základňou lepšieho politického, sociálneho ale aj právneho poriadku. Substancia islamu tak môže byť prekonaná v skutočne súčasnej ekumenickej paradigme, konštatuje Küng.

Štefan Šrobár

Pokračovanie ze str. 3

Vyjádrení biskupů Církve československé husitské k situaci na Ukrajině:

„Biskupové Církve československé husitské odsuzují narušení míru, klidu a pokoje na svrchovaném území. Každá válka přináší nezměrné utrpení a zlo. Jako křesťané nechceme být ke zlu neteční. Vyzýváme k modlitbám za mír, klid a pokoj a vyjadřujeme podporu lidem v oblastech válečného konfliktu.“

V Praze 24. 2. 2022

Tomáš Butta, patriarcha ČČSH
Juraj Dovala, biskup brněnský
Jan Hradil, biskup bratislavský
Tomáš Chytil, biskup olomoucký
Pavel Pechanec, biskup královéhradecký
Filip Štojdl, biskup plzeňský
David Tonzar, biskup pražský

Husitská diakonie vyhlašuje sbírku pro všechny lidi trpící na území Ukrajiny. Finanční pomoc lze posílat na transparentní sbírkový účet Husitské diakonie: 2501867242/2010, variabilní číslo 500.

Zprávy

Návštěva v Jaroměři

„Stáří není pro sraby,“ říkal farář František Kuchta, aniž by si na cokoli stěžoval. (Ostatně svůj poslední čas dožil v laskavé péči své snachy Lidušky a moc si pochvaloval.)

Jako by mu dodatečně tuhle větu podepsala sestra Oldřiška Dománová. Byli vrstevníky i spolupracovníky v jaroměřské radě starších, kde působila jako předsedkyně. Pomáhala ostatně celé radě jaroměřských farářů od dob, kdy se do tohoto města v sedmdesátých letech z nedalekého Náchoda přistěhovala.

Její zájem o církevní práci div nevyústil ve studium teologie. Okolnosti to nedovolily, a tak pomáhala jako účetní. Není divu, dobří účetní jsou v církvi poptávaní. A církev jí byla rodinou a domovem.

Sestra Oldřiška Dománová se pere s údělem

svého stáří statečně – v březnu jí bude 95 let! Navštívily jsme ji s Aničkou Holínskou těsně před Vánoci. Uvítala nás pohoštěním ve vyzdobeném bytě. A tak jsme se u stolu spolu s ní cestou vzpomínek vydaly prožitými desetiletími až do jejího mládí na Babím, do domečku sdíleného s rodiči a sestrami. Sama se s životem potýkala statečně už dávno dřív, než se dožila vysokého věku. „Hospodin je můj hrad nedobytný, můj Bůh je má útočištná skála.“ Slovy Žalmu 94 by se její život dal docela dobře charakterizovat.

Kéž své dny i nadále prožívá jako Bohem požehnané a statečně bojuje dál, jí přeji nejen Jana Wienerová a Anička Holínská, ale všichni další, kdo na ni myslí v jaroměřské náboženské obci.

JW

Vzpomínka

Dne 7. března 2022 by se dožila krásných 95 let paní Stanislava Hladká z Mostu. Byla dlouholetou členkou Církve československé husitské v Mostě. Prosíme všechny, kdo jste ji znali, o tichou vzpomínku.

Stále vzpomíná dcera Marcela s rodinou

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Pokoušení na poušti

Dnešní tajenku získáte, pokud z textu L 4,1-13 vypíšete písmenka podle tohoto klíče: první číslo znamená číslo verše, druhé je slovo v tomto verši a třetí označuje písmenko v daném slově.

1. 1,12,1	8. 13,5,8	15. 4,5,2	22. 9,2,2
2. 5,2,2	9. 8,3,1	16. 12,5,2	23. 9,6,9
3. 9,10,7	10. 1,2,1	17. 8,6,1	24. 10,7,1
4. 3,2,2	11. 2,6,4	18. 3,8,6	25. 6,6,3
5. 12,1,5	12. 6,8,2	19. 4,8,1	26. 3,6,4
6. 4,4,2	13. 9,3,2	20. 6,10,10	
7. 10,14,1	14. 5,7,7	21. 1,1,1	

(Řešení z čísla 8: Bude vám dáno.)

Jana Krajčířiková

Přednáška s promítáním v Liberci

Náboženská obec v Liberci vás zve na přednášku s promítáním na téma *Po stopách Bílé hory a J. A. Komenského. Hvězda, bělohorské bojiště, Staroměstské náměstí, Bílá Třemešná, Horní Branná, polské Lešno.*

Připomenutí 430. výročí narození J. A. Komenského i předešlá smutná výročí bitvy na Bílé hoře a jejich důsledků.

V pátek 25. března 2022 v 17 hodin, v síni Boženy Němcové v budově fary naší církve na náměstí Českých bratří 35/2. Vstupné 30 Kč.

Přednáší a promítá
Vítězslav Lorenovicz,
duchovní - jáhen

